

Handläggare
Katja Hatschek
Telefon: 08-50833607**Till**
Utbildningsnämnden
2026-06-11

Motion om de bortglömda barnen

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2026/233

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion av Andréa Hedin (M) till utbildningsnämnden för yttrande. Motionen innehåller förslag om att kommunfullmäktige ska besluta att kartlägga förekomsten av hedersvåld, sexuellt våld och kriminell rekrytering bland elever i de anpassade skolorna samt besluta att ta fram ett trygghetsprogram för att motverka och förebygga hot och våld mot eleverna. I motionen finns också ett förslag om att all personal i de anpassade skolorna ska genomgå en obligatorisk utbildning med fokus på elevernas sårbarhet, hur utsatthet identifieras och om anmälningsskyldighet.

Utbildningsförvaltningen instämmer i vikten av att staden har en tydlig bild av utsattheten hos eleverna i de anpassade skolorna och att personalen som arbetar där har rätt kunskap och kompetens. Det finns nationella studier om målgruppens utsatthet för våld som staden kan bygga sitt arbete på. Förvaltningen anser därför inte att staden ska göra en egen kartläggning. Förvaltningen ser inte heller att staden behöver besluta om ett nytt trygghetsprogram, detta eftersom förvaltningen har stödmaterial som omfattar alla Stockholms stads skolor, oavsett skolform. Vidare är förvaltningen i grunden positiv till att fortsätta öka kunskaperna hos personalen som arbetar i de anpassade skolorna.

Utbildningsförvaltningen
Grundskoleavdelningen

Hantverkargatan 2F
Box 22049
104 22 Stockholm
Växel 08 508 33 000
Fax
utbildningsforvaltningen@edu.stockholm.se
<https://start.stockholm/>

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden behöver beslutet justeras omedelbart.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion av Andréa Hedin (M) till utbildningsnämnden för yttrande.

Av motionen framgår att elever i anpassad skolgång tillhör en av samhällets mest sårbara grupper och att barn med intellektuell funktionsnedsättning har högre risk att utsättas för olika typer av övergrepp och att de utsätts för grövre våld. Av motionen framgår även att det för att förebygga våld krävs att staden har en tydlig bild av elevernas utsatthet och att staden säkerställer att personalen som arbetar i de anpassade skolorna har rätt kompetens och kunskap. Därutöver är det nödvändigt att staden säkerställer att eleverna själva kan tillgodogöra sig kunskap om rättigheter, stöd och hur våld och övergrepp kan ta sig i uttryck.

Motionen innehåller förslag om att kommunfullmäktige ska besluta att kartlägga förekomsten av hedersvåld, sexuellt våld och kriminell rekrytering bland elever i den anpassade grund- och gymnasieskolan samt besluta att ta fram ett trygghetsprogram med riktlinjer och åtgärder för att motverka och förebygga hot och våld mot eleverna. I motionen finns också ett förslag om att kommunfullmäktige ska besluta att all personal i den anpassade grund- och gymnasieskolan ska genomgå en obligatorisk utbildning med fokus på målgruppens sårbarhet, hur utsatthet identifieras och om anmälningsskyldighet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasieavdelningen och avdelningen för personal och kompetensförsörjning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 2 juni 2026. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 3 juni 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen instämmer i vikten av att staden har en tydlig bild av utsattheten hos eleverna i de anpassade skolorna och att personalen som arbetar där har rätt kunskap och kompetens.

Eftersom det finns nationella studier som staden kan bygga sitt arbete på anser förvaltningen inte att staden ska göra en egen kartläggning av förekomsten av hedersvåld, sexuellt våld och kriminell rekrytering bland elever i den anpassade grund- och gymnasieskolan.

I rapporten *Mer utsatta än andra* har Myndigheten för delaktighet beskrivit risker för barn och unga med funktionsnedsättning att utsättas för våld. Stiftelsen Allmänna Barnhuset har också gjort pilotstudien *Unga, utsatta, osynliga* om våld mot barn och unga med intellektuell funktionsnedsättning i anpassad gymnasieskola. I februari 2026 fick Allmänna Barnhuset 1,6 miljoner kronor från regeringen för att genomföra en studie om våld mot barn med intellektuell funktionsnedsättning. Studien ska omfatta fler elever och skolmiljöer än pilotstudien. Den ska även utveckla arbetssätt som gör det möjligt att lyssna till barnen på ett tryggt och tillgängligt sätt.

Förvaltningen ser inte heller att staden behöver besluta om ett nytt trygghetsprogram med riktlinjer och åtgärder. Förvaltningen har ett flertal stödmaterial som omfattar alla Stockholms stads skolor, oavsett skolform. Skolorna kan exempelvis använda förvaltningens handlingsplan *Våga fråga, lyssna och agera* eller stöd materialet *Hot, våld och otillåten påverkan*. Under året kommer förvaltningen att uppdatera handlingsplanen *Våga fråga, lyssna och agera* och även uppmärksamma stöd materialet *Hot, våld och otillåten påverkan* för skollärare i stadens anpassade grundskolor. I förvaltningens vägledning *Sexualitet, samtycke och relationer* finns också material som är riktat till elever med intellektuell funktionsnedsättning.

Därutöver finns en ny lärarhandledning från Myndigheten för delaktighet. Materialet riktar sig till elever i årskurs 6–9 i anpassad grundskola och ger dem kunskap om vad brott kan vara, hur de kan bli rekryterade till att utföra brott och hur de kan säga nej.

En av stadens anpassade gymnasieskolor ingår också i ett modellkommunsarbete för att utveckla arbetet för ett mer inkluderande och tillgängligt samhälle för personer med funktionsnedsättning, samt för att sprida erfarenheter, metoder och lärande exempel till andra kommuner. Arbetet fokuserar på brottsförebyggande arbete, meningsfull fritid och vägar till studier och jobb för målgruppen. Det är ett förvaltningsövergripande arbete med utbildnings-, arbetsmarknads-, idrotts- och socialförvaltningen i samverkan Kungsholmens stadsdel, skolpersonal och polis.

Förvaltningen är positiv till att fortsätta öka kunskaperna hos personal som arbetar i de anpassade skolorna. Det kan dock vara praktiskt svårt att organisera ytterligare obligatoriska kompetenshöjande insatser för all personal. I dagsläget får personalen i Stockholms stads skolor utbildning i anmälningsskyldigheten. Skollärare från stadens samtliga anpassade grundskolor har också deltagit i Myndigheten för

delaktighets fortbildningsinsats om våldsutsatthet hos elever med intellektuell funktionsnedsättning. Personalen på de skolor som arbetar med lektionsserien *Mentorer i våldsprevention* (MVP) får även grundläggande kunskaper om aktiv åskådare och normer kring kön samt kunskaper för att bredda bilden av våld.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden behöver beslutet justeras omedelbart.

Per Törnvall
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Peter Bragner
Grundskoledirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilagor

Motion om de bortglömda barnen av Andréa Hedin (M)